



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

## **Universitätsbibliothek Paderborn**

**Imago saeculi XVII. ad annum huius saeculi X. producta**

**Neuhusii Paderbornae, 1710**

Annus 1631.

**urn:nbn:de:hbz:466:1-29436**

Neohufio, & Ratzenburgo ademit Carolo Francisco Saxoni Lauenburgico, qui ad partes Suecicas desciverat.

In Italia Sabauda bellum denuntiatur à Gallo, cujus jugum occupato Pignarolio brevi tempore, præter arcem Mommelianam, suscipere coacta est tota Sabaudia.

Mantua à Germanis nocte intempesta inter 18. & 19. Julii intercipitur, & per tri-duum diripitur.

Secuta pax mense Octobri inter Cæsarem hinc Hispanos & Sabaudum, & Gallos inde Venetos & Carolum Ducem Nivernensem, certis conditionibus, inter quas fuit, ut infra sex hebdomadas Carolus supplicaret pro investitura Ducatûs Mantuani, & montis Ferratensis cum certa promissione illam obtinendi.

Concessus hoc anno Cardinalibus jubente Pontifice titulus *Eminentissimi*; ut non tantùm purpurâ & colore, sed & nominis nobilitate ab aliis distinguerentur. *Briet.* Ricciolus rejicit hanc concessionem in annum sequentem.

*ANNUS 1631.*

**I**N conventu Lipsiensi Protestantiû mense Februario sub schemate defensionis liberta-

bertatis Germanicæ re ipsâ decretum bellum contra Cæsarem & Catholicos, spolia Ecclesiastica reposcentes. Invitati ad armorum societatem Danus, Dux Holsatiæ, civitates Maritimæ, vulgò *Hanseatica* dictæ, & quidquid præterea potentia nomine est celebre per partes Boreales.

Contra Imperatorem item & potestatem Austriacam fœdus inierunt Reges Franciæ, & Angliæ, & Ordines fœderati Belgii.

Fœdus quoque cum Rege Franciæ iniit ad octennium, quod tamen infelix alea pugnae Lipsiensis vix passa fuit esse semestrem, Maximilianus Bavarus, summa ejus fuit, *ut in se mutuò arma non verterent, Rex Franciæ Bavarum defenderet, & manuteneret dignitatem Electoralem in ipsius persona & domo Bavariæ.*

Suecus expugnato Francofurto ad Viadrum, & deditioe accepta Colbergâ & Lansbergâ, trahit in suas partes Electorem Brandeburgicum, & paulò post Electorem Saxoniam, quem validius non nihil quam ratio temporis exigebat, presserat Tillius, ut in fide Cæsaris persisteret.

Magdeburgum arctissimè obsidetur, & post spreta toties sana omnia consilia, quæ  
iden.

identidem à Tillio ingesta obstinatis civibus, ut saperent in tempore, & ne vellent rem ad extrema deduci, demum 20. Maji expugnatur, Falckenbergicus Dux, postquam aliquam diu egregiè irruenti Papenheimio restitisset, cum multis manipularibus obtruncatus, urbis administrator Dux Brandenburgicus captus, obvii quique qui in armis deprehensi, trucidati; auctarium cædium fuit immanè incendium ab ipsis pervicacibus civibus odio adversus Catholicos, ne prædâ opulentissimâ potirentur integrâ, excitatum, quo urbs pulcherrima intra horas non multas tota conflagravit, & in triste bustum abiit.

Excidium Magdeburgi secuta est clades Tillii ad Lipsiam, desiderata ex Cæsarianis 5 circiter millia, plures alii numerant, ex Suecis verò & Saxonibus 4. ad minimum millia, Sueco cessere 27. machinæ æneæ, signa militaria supra centum, ingentes præterea manubiæ.

Victor exercitus hostilis partim sub Saxonie movit in Bohemiam, ejusque cum Praga partem potiorem occupavit, partim sub Rege Gustavo per Thuringiam in Franconiâ, ubi expugnata Herbipoli, ejusque

arce validissimâ non sine multorum strage, torrentis instat pervagatus Mœnum & Rhenum, Aschaffenburgum Francofurtum, Hœchstam, Moguntiam Wormatiam, aliaque loca quàm plurima, vel vi vel deditione accepit celeritate incredibili.

Dux Lotharingiæ armat milites pro Cæsare, dissentit cum Rege Franciæ, cum quo tamen paulò post pacem rursus componit.

Gasto Dux Aurelianensis à Rege Ludovico & Richelio in Lotharingiam rejicitur, ubi duxit Margaritam Sororem Ducis.

In Italia die 16. Decembris, cum ea nocte terra plusquam 20. vicibus tremuisset, & bombus in ipsa Dalmatia auditus esset, Vesuvius eructavit flammam, bitumen, saxa & cineres ad 10. ferè milliaria; duravitque cum tonitru, boatuque horrendo terræ tremor ad dies 7. cinis non modo Apuliam & Calabriam, sed & Dalmatiam flante vento textit. Nolæ & in agro Melphitano pluit lapidibus ferro & chalybe, torrens igneus in aliquot rivos diffusus quosdam pagos cum incolis hausit; pepercit tamen mirabiliter *Ædi sacre B. M. V. de succursu* appellatæ prope Neapolim sitæ. Post incendia verò (mirum dictu) aquarum ingentem

tem vim Vesuvius effudit in campos versus Nolam & Palmam. S. Januarii Sanguis ad præsentiam sui capitis liquefcens, gestatusque per urbem calamitatem avertit à populo; post unum tandem mensem cessavit cinerum eructatio. *Ricciol.*

Hoc anno ejuratâ secta Lutheri fidem Orthodoxam publica professione sectari cæperunt Julius Henricus, & Julius Franciscus Carolus ex ser. Domo Saxo-Lauenburgica, quorum vestigia paulò post pressit frater tertius Rudolphus, errores pristinos dedoctus in Italia.

*ANNO 1632.*

**F**Ridlando rursum summa belli præfectura demandatur à Cæsare non sine offensione Catholicorum Principum.

Inter Suecos & Cæsarianos vario hoc anno Marte pugnatum.

Mense Februarii Suecus Crucinaco non sine magnâ suorum, & imprimis Ducum jactura potitur; mense eodem deditio accipit castrum Braunfelsium & alia non nulla loca.

Ossa è contra Cæsarianarum partium Commissarius Generalis eodem tempore Offenburgum, Wilstadium, Lautenburgum,